

Dyslexia a dysgrafia: ako si s nimi poradiť?

Dyslexia a dysgrafia patria medzi poruchy učenia. V prvom prípade sa jedná o ťažkosti s čítaním. Dysgrafia naopak nepriaznivo ovplyvňuje schopnosť písať. Na tieto poruchy sa najčastejšie u detí príde v prvom a druhom ročníku základnej školy. Zbystrite, ak dieťa:

- číta veľmi pomaly
- slabikuje s ťažkosťami
- má problém so zapamätaním a rozpoznávaním písmen
- pri čítaní preskakuje alebo vynecháva písmená
- vety, ktoré práve prečítalo, hneď zabudne a text si musí prečítať ešte niekoľkokrát, aby ho pochopilo
- pri čítaní sa sústreďuje na správne vyslovovanie písmen a nie na obsah textu

Ruka v ruke s dyslexiou ide často aj dysgrafia. Tá má nasledovné prejavy:

- ťažkosti so zapamätaním tvaru písmen
- zamieňanie podobných písmen medzi sebou
- chyby v opisovaní
- zabúdanie písmen v slovách
- zle čitateľné chaotické písmo bez jednotného sklonu a veľkosti

Poruchy učenia väčšinou dokáže rozpoznať učiteľ. Pedagóg preto vnímajte, zvlášť prvé roky základnej školy, ako partnera, nie ako kritika vášho dieťaťa. Pokiaľ máte podozrenie, že vaše dieťa trpí poruchou učenia, poraďte sa najprv s učiteľom. Spoľahlivo potom určenie preukáže psychológ či špeciálny pedagóg pomocou psychodiagnostického vyšetrenia intelektu, kognitívnych funkcií a špeciálnych testov.

Myslíte si, že dieťa trpiace poruchou učenia je oneskorené a menej inteligentné? Omyl! Poruchy učenia s inteligenciou nijako nesúvisia. Mozog dyslektikov a dysgrafikov funguje iným spôsobom ako mozog väčšiny ľudí. Dyslektici majú ťažkosti s vnímaním detailov. Napríklad nerozlišujú dostatočne dobre tvary písmen. Avšak vo vnímaní celku bývajú výnimoční. Často vynikajú tiež v priestorovom vnímaní, preto sa často uplatňujú ako dizajnéri či architekti. Niektorí majú rovnako schopnosť prepájať informácie a predvídať, ako sa budú veci vyvíjať v budúcnosti.

Z praxe vieme, že sa dyslektici a dysgrafici v živote dobre uplatnia. Sú to totiž bojovníci a vedia prekonávať prekážky.

Majte s dieťaťom trpiacim poruchou „dys“ trpezlivosť. Z porúch učenia deti bohužiaľ nevyrastú, stretávajú sa s nimi celý život. Určite svojho potomka netrestajte za to, že nerobí pokroky dosť rýchlo a úlohy mu nejdú od ruky. Stres totiž môže poruchy učenia ešte zhoršiť. Snažte sa, aby dieťa vyrastalo v láskyplnom a harmonickom domove bez hádok. Oceňujte hlavne jeho snahu. Chválou nešetríte a dieťa podporujete kedykoľvek to je možné. Dyslektici a dysgrafici trpia častejším pocitom menejcennosti a nízkym sebavedomím. Nedivte sa. Spolužiaci, ktorým ide učenie ľahšie, sa môžu dyslektikom posmievať. Hovorte preto s vašim malým dyslektikom o jeho problémoch často. Nezabúdajte tiež dávať dieťaťu najavo, že ho máte radi, aj keď robí chyby v domácich úlohách. Vysvetlite deťom, že niektorú školskú látku na strednej škole potrebovať nebudú. Podporujte dyslektikov a dysgrafikov v tom, čo ich zaujíma a baví.

Žiačikom s „dys“ venujte viac času. Učitelia by k ich výuke mali tiež pristupovať individuálne. Môžu napríklad skrátiť dysgrafikovi diktát alebo predĺžiť čas určený na dokončenie testu. Za zváženie stojí aj možnosť individuálneho doučovania. S dieťaťom môžete samozrejme trénovať aj vy doma.